

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW, POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ORAZ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2016 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, czerwiec 2017 r.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

W 2016 r. w ogólnej powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego wynoszącej 1797,1 tys. ha, gospodarstwa rolne zajmowały 1116,7 tys. ha gruntów, tj. o 2,7% mniej niż

w ub. roku. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych, dominujących w polskim rolnictwie, znajdowała się zdecydowana większość (90,8%) gruntów, tj. 1013,8 tys. ha.

W 2016 r. użytki rolne posiadało 64,6 tys. gospodarstw rolnych, w tym 60,6 tys. użytki rolne pod zasiewami. Ponad 99% gospodarstw (64 tys.) użytkowało powyżej 1 ha użytków rolnych. Analiza danych wykazała, że w województwie kujawsko-pomorskim było 64,3 tys. gospodarstw indywidualnych posiadających użytki rolne, w tym 63,7 tys. (99,2% indywidualnych gospodarstw rolnych) posiadających powyżej 1 ha użytków rolnych. Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na jedno gospodarstwo rolne z użytkami rolnymi wyniosła 16,10 ha (w kraju 10,21 ha), przy czym średnia

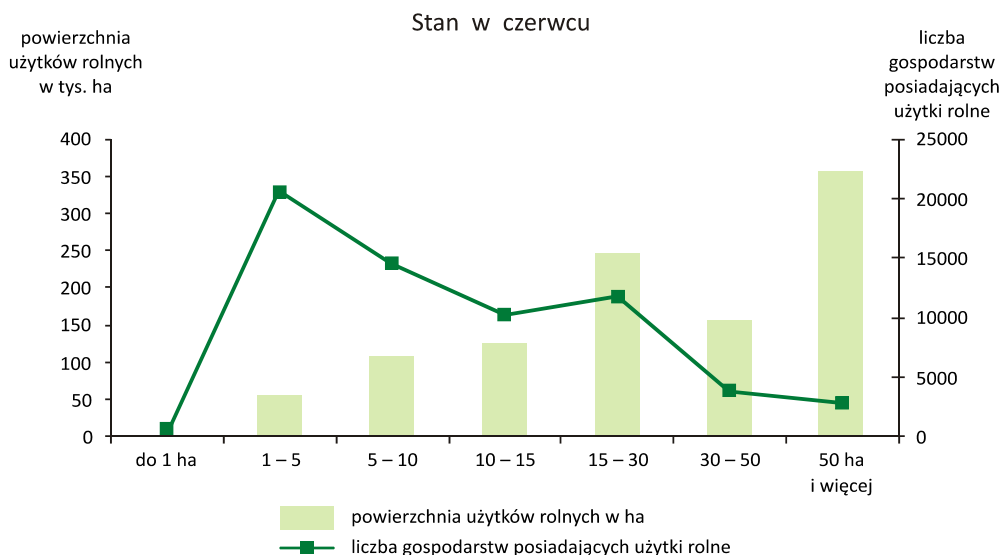
powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach o powierzchni **użytków rolnych** powyżej 1 ha wynosiła

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu zebrano na podstawie:

- uogólnionych wyników czerwcowego reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz pełnego badania struktury gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2016 r. według stanu na 1 czerwca 2016 r. (dzień referencyjny);
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowia bydła, owiec, drobiu i świń oraz produkcji zwierzęcej w gospodarstwach indywidualnych utrzymujących w/w gatunki zwierząt;
- danych sprawozdawczych z zakresu pogłowia zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej jednostek sektora publicznego i prywatnego (bez gospodarstw indywidualnych) oraz szacunków.

Wyniki reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych opracowane zostały **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH I POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP UŻYTKÓW ROLNYCH W 2016 R.

16,23 ha (w Polsce 10,39 ha), natomiast w gospodarstwach o powierzchni **użytków rolnych** do 1 ha – 0,54 ha (w kraju 0,74 ha).

Użytki rolne w gospodarstwach rolnych województwa kujawsko-pomorskiego zajmowały w 2016 r. areal 1039,4 tys. ha, w tym 99,6% stanowiły użytki rolne w dobrej kulturze (w kraju odpowiednio 14375,9 tys. ha i 99,1%). W porównaniu z 2015 r. powierzchnia ta zmniejszyła się o 24,7 tys. ha (o 2,3%). W posiadaniu gospodarstw indywidualnych było 942,1 tys. ha użytków rolnych, z 99,7% udziałem użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (w kraju odpowiednio 13169,0 tys. ha i 99,2%).

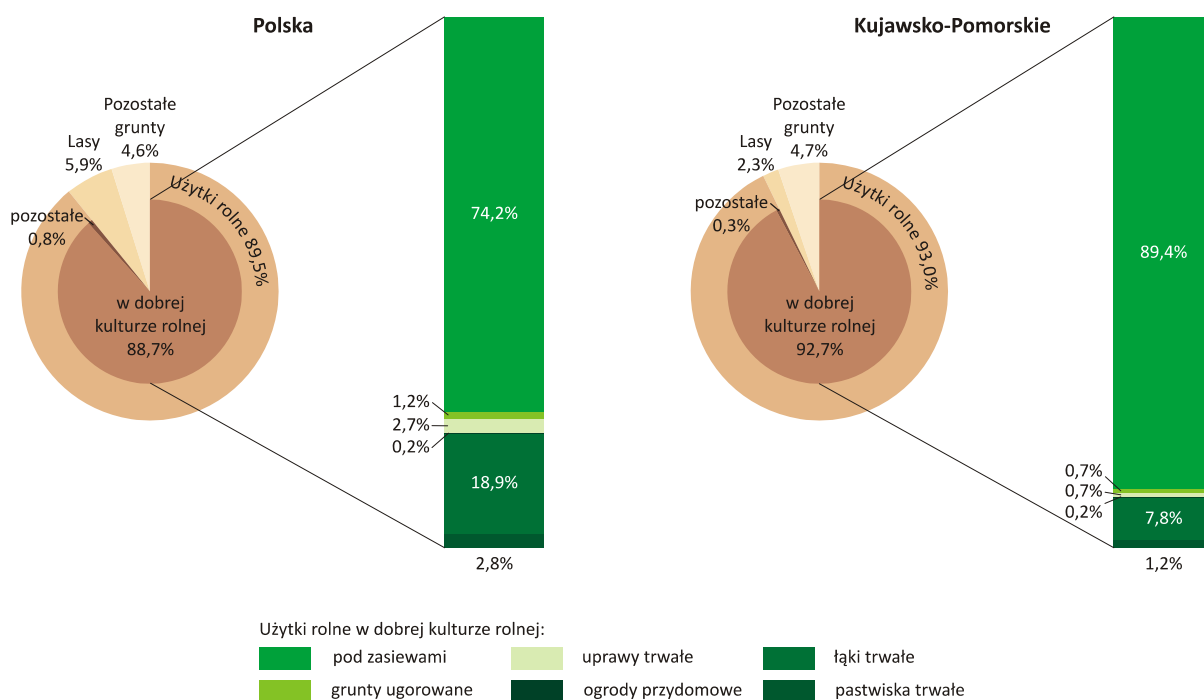
Powierzchnia lasów i gruntów leśnych zarówno we wszystkich gospodarstwach rolnych jak i w gospodarstwach indywidualnych zwiększyła się w skali roku, a pozostałych gruntów odwrotnie obniżyła się w analizowanym okresie.

Tabl. 1 Użytkowanie gruntów
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			W tym gospodarstwa indywidualne		
	2015	2016		2015	2016	
	w ha		2015=100	w ha		2015=100
Powierzchnia ogólna	1147637	1116703	97,3	1042845	1013802	97,2
Użytki rolne	1064011	1039353	97,7	965675	942075	97,6
w dobrej kulturze	1059450	1035678	97,8	961861	938915	97,6
w tym:						
pod zasiewami	945994	925745	97,9	856555	839266	98,0
uprawy trwałe	7322	7729	105,6	6913	7333	106,1
w tym sady	6435	7089	110,2	6129	6702	109,3
łąki trwałe	83332	81270	97,5	77040	75241	97,7
pastwiska trwałe	17262	12290	71,2	16162	11013	68,1
pozostałe	4562	3675	80,6	3814	3160	82,9
Lasy i grunty leśne	24353	25279	103,8	23428	24508	104,6
Pozostałe grunty	59272	52071	87,9	53741	47219	87,9

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu

Spśród użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej największą powierzchnię zajmowały grunty pod zasiewami – 925,7 tys. ha (spadek w skali roku o 2,1%), następnie trwałe użytki zielone 93,6 tys. ha (spadek o 7,0%) oraz uprawy trwałe 7,7 tys. ha (wzrost o 5,6%). Wymienione grupy upraw zajmowały odpowiednio: 89,4%, 9,0% oraz 0,7% użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (w Polsce było to 74,2%, 21,7% oraz 2,7%).

POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W ogólnej powierzchni zasiewów, podobnie jak w latach ubiegłych, przeważała uprawa zbóż, tj. zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy na ziarno, gryki, prosa i pozostałych zbożowych. Odsetek ten wyniósł 66,7% i w porównaniu z analogicznym wskaźnikiem w roku ubiegłym zwiększył się o 1,5 p. proc.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym.

Do grupy „zbiór ogółem” zaliczono powierzchnie uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.)

Zboża w województwie kujawsko-pomorskim zajmowały powierzchnię 617,8 tys. ha, nieznacznie większą od ubiegłorocznej. W rankingu województw Kujawsko-Pomorskie znalazło się na 4 miejscu w kraju pod względem powierzchni zasiewów zbóż. Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi były uprawiane na 536,7 tys. ha, tj. na powierzchni o 1,5% większej niż w 2015 r. Wśród zbóż dominowała uprawa pszenicy z 23,7% udziałem w strukturze zasiewów (w kraju 22,6%). Powierzchnia zasiewów pszenicy nieznacznie zwiększyła się w ciągu roku.

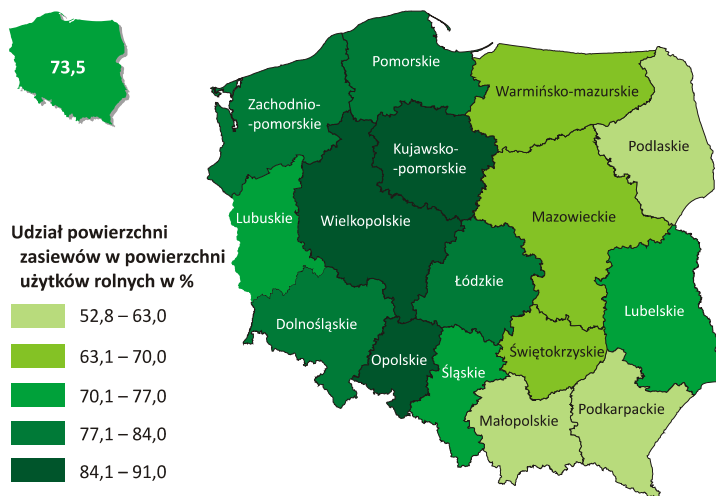
Tabl. 2 Powierzchnia zasiewów
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			W tym gospodarstwa indywidualne		
	2015	2016		2015	2016	
	w ha		2015=100	w ha		2015=100
Ogółem	945994	925745	97,9	856555	839266	98,0
Zboża ^a	616515	617848	100,2	565228	567134	100,3
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	528512	536683	101,5	492557	500457	101,6
zboża podstawowe	481679	485394	100,8	445936	449510	100,8
pszenica	219264	219687	100,2	194004	194532	100,3
ozima	197474	136658	69,2	173542	121596	70,1
jara	21790	83029	381,1	20462	72936	356,4
żyto	44413	55426	124,8	42493	53240	125,3
jęczmień	86140	97662	113,4	82487	93770	113,7
ozimy	13654	3808	27,9	12351	3590	29,1
jary	72486	93854	129,5	70136	90180	128,6
owies	9980	11817	118,4	9009	10522	116,8
pszenżyto	121882	100802	82,7	117943	97446	82,6
ozime	109430	84784	77,5	105868	82016	77,5
jare	12452	16018	128,6	12075	15430	127,8
mieszanki zbożowe	46835	51288	109,5	46621	50947	109,3
Strączkowe na ziarno ^b	22901	19175	83,7	21298	17321	81,3
Ziemniaki ^c	17061	19862	116,4	15897	18669	117,4
Przemysłowe	159458	131350	82,4	137831	111816	81,1
w tym:						
buraki cukrowe	37102	43493	117,2	33188	38941	117,3
rzepak i rzepik	117408	84321	71,8	99932	69602	69,6
Pastewne	97398	95616	98,2	85844	84254	98,1
w tym kukurydza na zielonkę	64551	63657	98,6	57750	56867	98,5
Pozostałe	32661	41894	128,3	30457	40072	131,6

^a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i innymi zbożowymi. ^b Z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^c Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych.

UDZIAŁ POWIERZCHNI ZASIEWÓW W POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W 2016 R. Stan w czerwcu

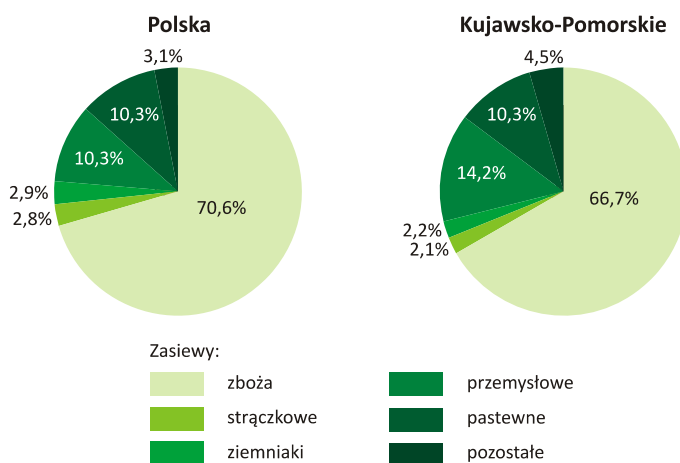
Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (8 lokata w kraju) wyniosła 19,9 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do 2015 r. o 16,4% stanowiąc 2,2% ogólnej powierzchni zasiewów.

Do grupy „**strączkowych na ziarno**” zalicza się strączkowe jadalne (groch, fasolę, bób, oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno, np. ciecierzycę), strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo strączkowe na ziarno.

Do grupy „**pastewnych**” zaliczono powierzchnię uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych na zielonkę, kukurydzy na zielonkę oraz motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

UDZIAŁ POWIERZCHNI POSZCZEGÓLNYCH GRUP UPRAW W OGÓLNEJ POWIERZCHNI ZASIEWÓW W 2016 R.

Stan w czerwcu

Rośliny zaliczane do przemysłowych zajmowały w 2016 r. powierzchnię 131,4 tys. ha (3 miejsce w kraju). W ogólnej powierzchni zasiewów, stanowiły 14,2% (spadek w skali roku o 2,7 p. proc.). Odsetek ten w porównaniu ze średnim wskaźnikiem w kraju był wyższy o 3,9 p. proc. i nadal był jednym z największych wśród województw.

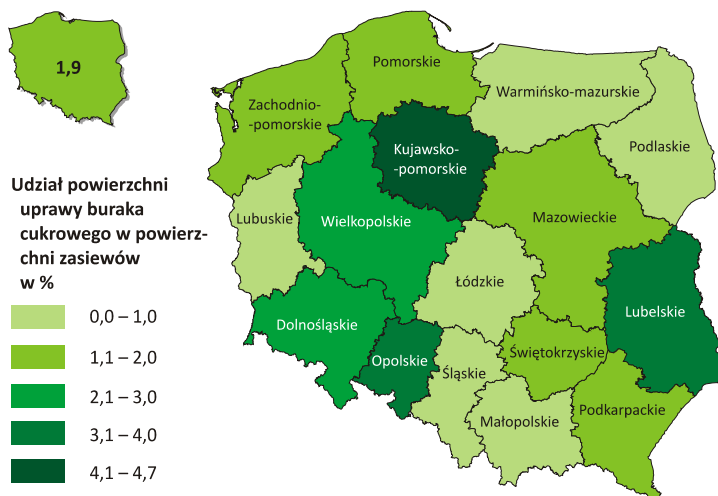
Areal uprawy **buraków cukrowych** zwiększył się w ciągu roku o 17,2% i wyniósł 43,5 tys. ha, co stanowiło 4,7% powierzchni zasiewów. Pod względem wielkości powierzchni uprawy nasze województwo zajęło 1 miejsce w kraju.

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym), słonecznika na ziarno, konopi, tytoniu, chmielu, cykorii oraz innych oleistych (maku, gorczyca, soi i innych).

**UDZIAŁ POWIERZCHNI UPRAWY BURAKA CUKROWEGO
W POWIERZCHNI ZASIEWÓW W 2016 R.**

Stan w czerwcu

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku** zmniejszyła się o 28,2% i wyniosła 84,3 tys. ha, stanowiąc 9,1% powierzchni zasiewów. *Pod względem wielkości areалу uprawy rzepaku i rzepiku województwo kujawsko-pomorskie znalazło się na 4 miejscu w kraju.*

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło pogłowie bydła i owiec, a zmniejszyło się stado trzody chlewnej.

Tabl. 3 Pogłowie zwierząt gospodarskich

Stan w czerwcu

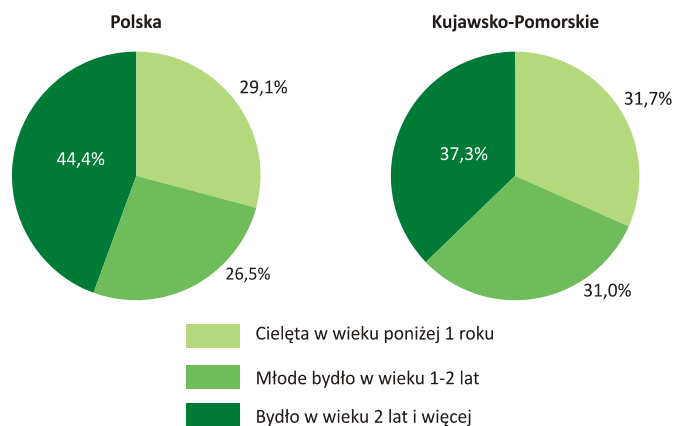
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			W tym gospodarstwa indywidualne		
	2015	2016		2015	2016	
	w szt.		2015=100	w szt.		2015=100
Bydło	495687	501502	101,2	456517	462953	101,4
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	155444	159169	102,4	143627	147466	102,7
Młode bydło w wieku 1–2 lat	147411	155289	105,3	138553	147047	106,1
Bydło w wieku 2 lat i więcej	192831	187044	97,0	174336	168440	96,6
w tym krowy	165581	159958	96,6	150204	144223	96,0
w tym krowy mleczne	154956	150726	97,3	140453	135913	96,8
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	46,6	48,3	103,6	47,3	49,1	103,8
Trzoda chlewna	1325008	1154894	87,2	1270318	1116009	87,9
Prosięta o wadze do 20 kg	369565	339465	91,9	351232	324450	92,4
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	374071	327055	87,4	358508	317618	88,6
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej	453305	379887	83,8	439689	371707	84,5
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej	128067	108487	84,7	120889	102234	84,6
w tym lochy	124472	105472	84,7	117884	99729	84,6
w tym lochy prośne	84957	73872	87,0	80409	69801	86,8
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	124,5	111,1	89,3	131,5	118,5	90,1
Owce	7703	9163	119,0	6944	8433	121,4
w tym maciorki	5634	6176	109,6	5114	5707	111,6
Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych	0,7	0,9	128,6	0,7	0,9	128,6

W czerwcu 2016 r. **pogłowie bydła** wynosiło 501,5 tys. sztuk, w tym 160,0 tys. sztuk krów. W porównaniu ze stanem z czerwca 2015 r. odnotowano wzrost pogłowia o 5,8 tys. sztuk, czyli o 1,2%. Najbardziej wpłynęła na to większa liczba urodzonych cieląt i młodego bydła, których pogłowie wzrosło kolejno o 2,4% i o 5,3%. Pogłowie krów spadło natomiast o 5,6 tys. sztuk, czyli o 3,4%.

STRUKTURA STADA BYDŁA W 2016 R.

Stan w czerwcu

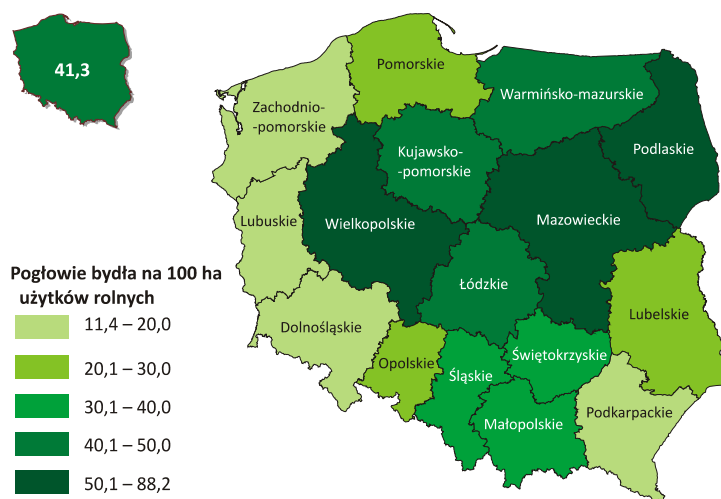
W gospodarstwach województwa kujawsko-pomorskiego utrzymywano 8,4% krajowego pogłowia bydła, co stawia nasze województwo na 4 miejscu w Polsce po Mazowieckim, Wielkopolskim i Podlaskim.

W gospodarstwach indywidualnych, skupiających 92,3% ogółu pogłowia bydła w województwie, znajdowało się 463,0 tys. sztuk (o 2,7% więcej niż rok wcześniej).

Obsada bydła w czerwcu 2016 r. w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 48,3 szt. (przy średniej krajowej 41,3 szt.).

OBSADA BYDŁA W 2016 R.

Stan w czerwcu

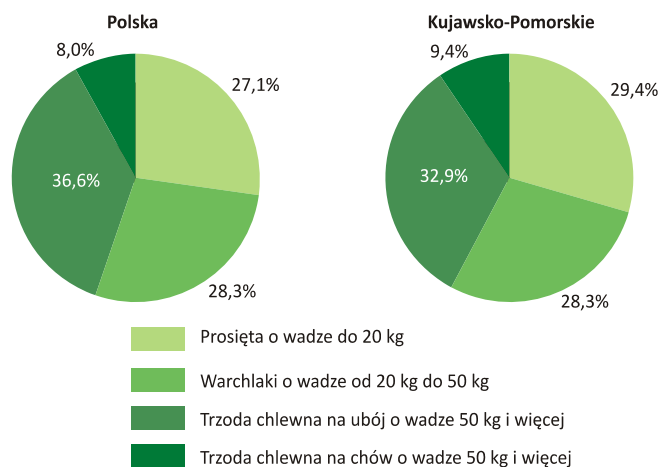
W czerwcu 2016 r. **pogłowie trzody chlewnej** wyniosło 1154,9 tys. sztuk i obniżyło się w skali roku o 12,8%. W porównaniu z czerwcem poprzedniego roku spadła liczebność wszystkich grup produkcyjno-użytkowych. Pogłowie trzody chlewnej przeznaczonej na chów o wadze powyżej 50 kg obniżyło się o 15,3%; taki sam spadek obserwowano również w stadzie loch na chów. Odnotowano także roczne spad-

ki liczby prosiąt do 20 kg (o 8,1%), warchlaków o wadze od 20 do 50 kg (o 12,6%) oraz świń powyżej 50 kg z przeznaczeniem na ubój (spadek o 16,2%).

STRUKTURA STADA TRZODY CHLEWNEJ W 2016 R.

Stan w czerwcu

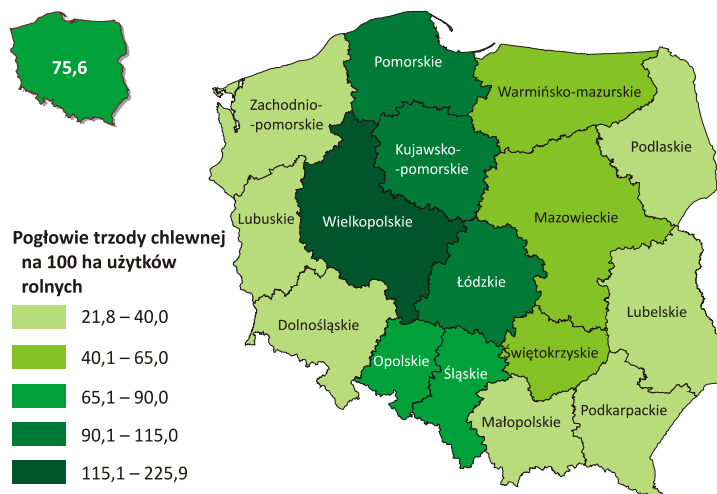
W województwie kujawsko-pomorskim utrzymywano 10,6% krajowego pogłowia trzody chlewnej, co dało nam 2 miejsce po województwie wielkopolskim (35,3%).

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 96,6% stanu pogłowia trzody chlewnej w województwie, było 1116,0 tys. sztuk świń, co oznacza roczny spadek o 154,3 tys. szt. (o 12,1%).

Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 111,1 szt. (przy średniej krajowej 75,6 szt.).

OBSADA TRZODY CHLEWNEJ W 2016 R.

Stan w czerwcu

W czerwcu 2016 r. **pogłowie drobiu** w województwie wyniosło 10,1 mln sztuk, w tym stado drobiu kurzego liczyło 9,5 mln sztuk (93,5%). W województwie kujawsko-pomorskim znajdowało się 5,4% pogłowia krajowego drobiu i 5,6% drobiu kurzego.

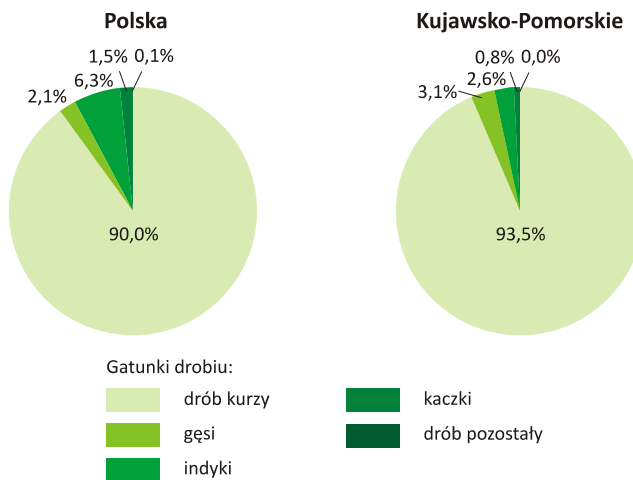
W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 9,3 mln sztuk drobiu, w tym 8,6 mln sztuk drobiu kurzego.

Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wynosiła 910,3 szt. (w kraju 1175,8 szt.).

STRUKTURA GATUNKOWA DROBIU W 2016 R.

Stan w czerwcu

Stan **pogłowia owiec** w czerwcu 2016 r. zwiększył się w ciągu roku o 19,0% (do poziomu 9,2 tys. sztuk). Wzrosła również liczba macierek – o 9,6%. W gospodarstwach województwa kujawsko-pomorskiego utrzymywano 3,8% krajowego pogłowia owiec.

Autorzy opracowania: Katarzyna Magdańska, Ewa Panic-Kentzer

– Wydział Badań Ankietowych – pod kierunkiem Anny Wilskiej

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa: Adam Mańkowski, Anna Nakielska

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

Informatorium: e-mail: InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669 400